

Onevenwichten in West-Vlaamse in- en uitwijkingen

Diederik Franco

Stafmedewerker sociaal-economisch beleid
WES vzw

Inleiding

In opdracht van het Provinciebestuur van West-Vlaanderen legt WES momenteel de laatste hand aan een onderzoek naar de migratiemotieven van de West-Vlaamse jongeren en de gevolgen hiervan op de West-Vlaamse arbeidsmarkt en op de knelpuntberoepen. De eerste fase van het onderzoek is een statistische analyse van de in- en uitwijking van personen in het algemeen en van jongeren naar en vanuit West-Vlaanderen. De belangrijkste bevindingen van deze onderzoeksfase worden in deze bijdrage samengevat. De integrale tekst van het onderzoek zal in de loop van 2005 worden gepubliceerd in de reeks 'Facetten van West-Vlaanderen'.

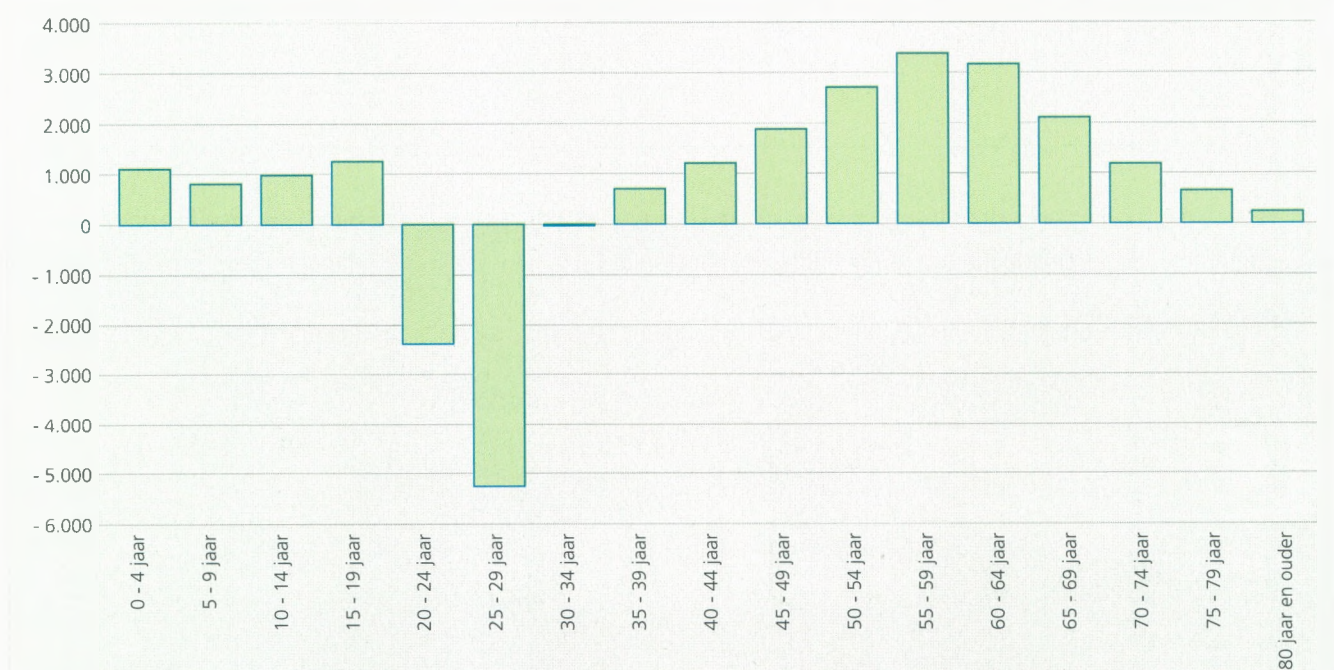
De balans is positief

De voorbije tien jaar kende de provincie West-Vlaanderen systematisch positieve migratiesaldi. Het gemiddeld migratiesaldo over de periode 1993-2002 bedraagt 1.374 personen per jaar of 1,2 per 1.000 inwoners. Dit saldo is het gevolg van een gemiddelde jaarlijkse inwijking van 93.908 personen en een gemiddelde jaarlijkse uitwijking van 92.534 personen.

In de periode 1993-97 bedroeg het verschil tussen in- en uitwijking gemiddeld 1.028 personen per jaar. In de periode 1998-2002 is het migratiesaldo nog groter geworden. In deze periode kwamen gemiddeld 1.719 personen meer de provincie binnen dan dat er personen de provincie verlieten (zie **tabel 1**). Het migratiesaldo per 1.000 inwoners is hiermee gestegen van 0,9 per 1.000 inwoners in de periode 1993-97 tot gemiddeld 1,5 per 1.000 inwoners in de periode 1998-2002.

Positieve migratiesaldi komen in zes van de acht West-Vlaamse arrondissementen voor. Vooral de kustarrondissementen Veurne, Oostende en Brugge kennen sterk positieve migratiesaldi. Deze saldi zijn bovendien nog groter in de periode 1998-2002 dan in de periode 1993-97. Het zijn bovendien niet toevallig de kustgemeenten die de grootste inwijkingsoverschotten kennen: Koksijde, Bredene, Middelkerke, Blankenberge, Nieuwpoort en De Haan kennen in de laatste vijf jaar een gemiddeld jaarlijks migratiesaldo van meer dan 9 per 1.000 inwoners en ook de andere kustgemeenten laten zich kenmerken door sterk positieve

Figuur 1
Evolutie van het migratiesaldo in West-Vlaanderen, naar leeftijdsklasse, som over de jaren 1993 tot en met 2002

BRON: NIS, Verwerking: WES

Tabel 1

In- en uitwijking in de West-Vlaamse gemeenten en arrondissementen, alle leeftijden, periode 1993-2002

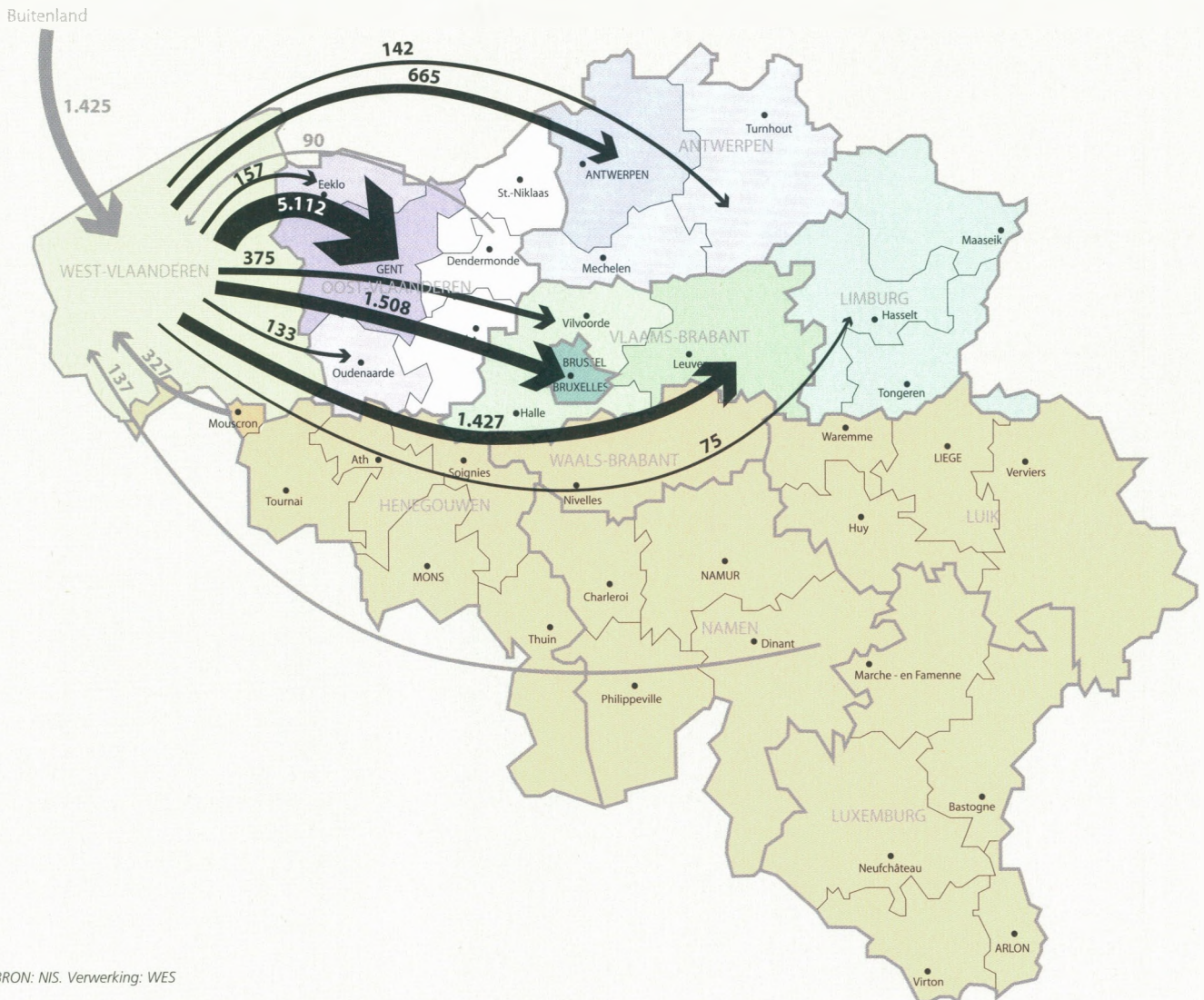
Gemeente	Jaargemiddelde 1993-1997			Jaargemiddelde 1998-2002			Jaargemiddelde 1993-2002		
	Inwijking	Uitwijking	Migratie-saldo	Inwijking	Uitwijking	Migratie-saldo	Inwijking	Uitwijking	Migratie-saldo
Beernem	873	799	74	976	962	13	924	881	44
Blankenberge	2.498	2.360	138	2.444	2.240	204	2.471	2.300	171
Brugge	11.280	11.519	-239	11.730	11.460	271	11.505	11.490	16
Damme	670	662	8	684	668	16	677	665	12
Jabbeke	841	708	133	781	794	-13	811	751	60
Oostkamp	1.426	1.408	19	1.505	1.516	-11	1.466	1.462	4
Torhout	1.300	1.266	34	1.437	1.414	24	1.369	1.340	29
Zedelgem	1.459	1.392	67	1.344	1.375	-31	1.402	1.384	18
Zuienkerke	225	219	6	189	198	-8	207	208	-1
Knokke-Heist	3.765	3.565	199	3.775	3.516	259	3.770	3.541	229
Arrondissement Brugge	24.337	23.898	438	24.866	24.143	722	24.601	24.021	580
Diksmuide	1.071	1.088	-18	1.209	1.204	4	1.140	1.146	-7
Houthulst	611	587	24	579	564	15	595	575	19
Koekelare	601	543	57	600	571	29	600	557	43
Kortemark	670	712	-41	746	764	-18	708	738	-30
Lo-Reninge	173	168	5	199	172	27	186	170	16
Arrondissement Diksmuide	3.126	3.099	27	3.332	3.275	57	3.229	3.187	42
Ieper	2.701	2.784	-83	2.835	2.840	-5	2.768	2.812	-44
Mesen	83	94	-10	77	78	-1	80	86	-5
Poperinge	1.252	1.275	-24	1.362	1.329	33	1.307	1.302	5
Wervik	1.286	1.305	-18	1.316	1.380	-64	1.301	1.342	-41
Zonnebeke	675	625	50	704	685	19	690	655	35
Heuvelland	534	555	-21	534	572	-38	534	563	-30
Langemark-Poelkapelle	458	456	2	465	462	2	462	459	2
Vleteren	194	201	-7	194	199	-5	194	200	-6
Arrondissement Ieper	7.183	7.294	-111	7.486	7.544	-58	7.334	7.419	-85
Anzegem	824	796	28	798	781	17	811	788	23
Avelgem	608	597	11	687	645	42	647	621	26
Deerlijk	695	717	-22	670	710	-40	683	714	-31
Harelbeke	1.816	1.835	-19	1.803	1.910	-107	1.810	1.872	-63
Kortrijk	6.688	6.899	-211	6.581	6.788	-207	6.634	6.844	-209
Kuurne	942	979	-37	916	967	-51	929	973	-44
Lendelede	319	329	-10	320	329	-9	320	329	-10
Menen	2.757	2.785	-28	2.911	2.926	-15	2.834	2.856	-22
Waregem	2.464	2.519	-55	2.562	2.599	-37	2.513	2.559	-46
Wevelgem	1.944	1.972	-28	1.991	2.070	-79	1.967	2.021	-54
Zwevegem	1.433	1.419	14	1.375	1.408	-33	1.404	1.413	-9
Spiere-Helkijn	155	156	0	186	172	14	171	164	7
Arrondissement Kortrijk	20.645	21.003	-358	20.799	21.304	-505	20.722	21.153	-431
Bredene	1.553	1.360	193	1.643	1.462	180	1.598	1.411	186
Gistel	899	802	98	870	827	43	885	814	70
Ichtegem	887	876	11	960	934	26	924	905	19
Middelkerke	1.905	1.739	166	1.974	1.773	201	1.940	1.756	184
Oostende	8.829	8.882	-53	9.136	8.746	390	8.982	8.814	168
Oudenburg	634	578	56	587	586	1	611	582	29
De Haan	1.267	1.165	103	1.290	1.177	113	1.279	1.171	108
Arrondissement Oostende	15.975	15.401	573	16.459	15.504	955	16.217	15.453	764
Hooglede	567	525	42	604	602	2	586	563	22
Ingelmunster	665	644	21	666	683	-17	665	663	2
Izegem	1.987	2.004	-17	1.969	2.008	-39	1.978	2.006	-28
Ledegem	509	541	-32	507	543	-36	508	542	-34
Lichtervelde	525	505	20	487	527	-40	506	516	-10
Moorslede	613	603	10	660	657	3	636	630	6
Roeselare	4.511	4.523	-12	4.901	4.714	187	4.706	4.618	88
Staden	608	609	-1	602	635	-33	605	622	-17
Arrondissement Roeselare	9.984	9.953	31	10.397	10.369	27	10.190	10.161	29
Dentergem	523	467	57	529	479	50	526	473	54
Meulebeke	637	635	3	652	644	7	645	640	5
Oostrozebeke	473	467	6	448	440	8	460	454	7
Pittem	118,9	381	-13	392	402	-10	380	392	-12
Ruiselede	307	292	15	295	301	-6	301	296	5
Tielt	1.354	1.388	-33	1.345	1.366	-20	1.350	1.377	-27
Wielsbeke	585	540	46	537	546	-9	561	543	18
Wingene	772	732	40	846	784	62	809	758	51
Ardoos	543	565	-23	536	604	-68	539	585	-45
Arrondissement Tielt	5.563	5.466	96	5.580	5.566	15	5.571	5.516	56
Alveringem	301	329	-28	354	333	21	328	331	-3
De Panne	1.294	1.260	34	1.253	1.209	44	1.274	1.235	39
Koksijde	2.185	2.013	172	2.286	2.011	275	2.236	2.012	224
Nieuwpoort	1.272	1.200	73	1.254	1.140	114	1.263	1.170	93
Veurne	920	842	79	965	913	52	943	878	6
Arrondissement Veurne	5.973	5.643	329	6.113	5.606	506	6.043	5.625	418
Provincie West-Vlaanderen	92.785	91.757	1.028	95.031	93.312	1.719	93.908	92.534	1.374

BRON: NIS. Verwerking WES

Kaart 1

Migratiesaldo van de provincie West-Vlaanderen ten opzichte van de overige arrondissementen van België, som over de periode 1993-2002

BRON: NIS. Verwerking: WES

migratiesaldi. Voor Oostende treden deze positieve saldi maar op in de periode 1998-2002. In de periode 1993-97 wordt de stad Oostende nog gekenmerkt door een negatief migratiesaldo van gemiddeld 53 personen per jaar.

Ook de arrondissementen Diksmuide, Roeselare en Tielt kennen positieve migratiesaldi.

De arrondissementen Ieper en Kortrijk worden gekenmerkt door negatieve migratiesaldi. In het arrondissement Ieper stellen we een geleidelijke afbouw van deze negatieve saldi vast. Het gemiddeld jaarlijks vertrekoverschot is nagenoeg gehalveerd in de periode 1998-2002 in vergelijking met de periode 1993-97. Het arrondissement Kortrijk tenslotte blijft geconfronteerd met duidelijk negatieve saldi. In de periode 1993-97 kende het arrondissement een vertreksaldo van gemiddeld 358 personen per jaar. In de periode 1998-2002

is dit uitwijkingsoverschot nog toegenomen tot gemiddeld 505 personen per jaar.

Als we de blik richten op het niveau van de gemeenten, stellen we vast dat naast de kustgemeenten er ook een aantal niet-kustgemeenten zijn met opvallend positieve migratiesaldi per 1.000 inwoners. In de periode 1998-2002 is dit het geval voor onder meer Lo-Reninge, Spiere-Helkijn, Dentergem, Wingene, Avelgem, Alveringem en Veurne.

Het meest negatieve saldo per 1.000 inwoners wordt vastgesteld in Ardooi (-7,2 per 1.000 inwoners). Daarnaast zien we vooral gemeenten uit het arrondissement Kortrijk (Harelbeke, Kuurne, Deerlijk, Kortrijk, Wevelgem) en, in mindere mate, uit de arrondissementen Roeselare (Lichtervelde, Ledegem, Staden) en Ieper (Heuveland, Wervik) met sterk negatieve migratiecijfers per 1.000 inwoners.

Het migratiesaldo naar leeftijd

Bekijken we het migratiesaldo in West-Vlaanderen naar leeftijdsklasse (zie *figuur 1*), dan zien we dat er zich, ondanks het algemene grote vestigingsoverschot, toch sterk negatieve migratiesaldi voordoen in de leeftijdsklasse 20-29 jaar. Ook de leeftijdsklasse 30-34 jaar kent een - weliswaar klein - vertrekoverschot.

De migratiesaldi zijn het grootst in de leeftijdsklassen tussen 50 en 69 jaar. Dit heeft vooral te maken met de sterke aantrekkingskracht van de kustgemeenten op deze bevolkingscategorieën. Tussen 1993 en 2002 bedroeg het migratiesaldo in de leeftijdsklasse tussen 50 en 69 jaar 11.367 personen.

De leeftijdscategorie 20-34 jaar toont een heel ander beeld. Tussen 1993 en 2002 weken er netto 7.668 personen uit naar een gemeente buiten West-Vlaanderen. De leeftijdscategorie 20-34 jaar is overigens de enige leeftijdscategorie waarvoor er negatieve migratiesaldi worden vastgesteld. In de periode 1993-97 bedraagt het migratiesaldo in de leeftijdsklasse 20-34 jaar gemiddeld -709 per jaar, in de periode 1998-2002 loopt het vertrekoverschot zelfs op tot gemiddeld -824 personen per jaar.

Het migratiesaldo van de leeftijdsgroep 20-34 naar herkomst en bestemming

Kaart 1 geeft cartografisch het overzicht van het migratiesaldo van de jongeren tussen 20 en 34 jaar, naar herkomst en bestemmingsgebied.

Uit de cijfers blijkt dat er in de periode 1993-2002 gemiddeld per jaar ongeveer 760 personen tussen 20 en 34 jaar meer de provincie verlieten dan dat er personen van die leeftijd de provincie binnen kwamen. Over de volledige periode komt dit dus neer op een migratiesaldo van 7.615 personen¹.

Op het niveau van de gemeenten, zien we dat slechts 12 van de 64 gemeenten in de periode 1993-2002 een posi-

tief migratiesaldo van de jongeren tussen 20 en 34 jaar laten noteren ten opzichte van gebieden buiten West-Vlaanderen. Tot die 12 gemeenten behoren 7 kustgemeenten (Knokke-Heist (+247), De Haan (+96), De Panne (+32), Middelkerke (+29), Bredene (+28), Blankenberge (+26) en Nieuwpoort (+15)). De overige gemeenten zijn Dentergem (+116), Ruiselede (+43), Mesen (+29), Spiere-Helkijn (+11) en Wielsbeke (+7).

Op arrondissementeel niveau zien we dat alle West-Vlaamse arrondissementen sterk negatieve migratiesaldi ten opzichte van de gebieden buiten West-Vlaanderen kennen in de leeftijdsklasse tussen 20 en 34 jaar. Het arrondissement Kortrijk verliest netto 2.399 jonge vol-actieven in de periode 1993-2002 aan gebieden buiten West-Vlaanderen. In het arrondissement Brugge bedraagt dit aantal 1.630, in het arrondissement Roeselare 1.473. Het arrondissement Leper verliest netto 945 jongeren tussen 20 en 34 jaar, het arrondissement Diksmuide 399, het arrondissement Oostende 264, het arrondissement Veurne 259 en het arrondissement Tielt 246. In alle arrondissementen is het bovendien de stad die de naam van het arrondissement draagt die netto het grootste verlies aan jonge vol-actieven kent.

De netto-uitwijking van de West-Vlaamse bevolking tussen 20 en 34 jaar is vooral gesitueerd ten opzichte van het arrondissement Gent. Het migratiesaldo van de West-Vlaamse bevolking tussen 20 en 34 jaar ten opzichte van het arrondissement Gent bedraagt -5.112 (dit is twee derden van het totaal migratiesaldo in deze leeftijdscategorie). Daarnaast is er ook een relatief belangrijke netto-uitwijking in de richting van het arrondissement Brussel-Hoofdstad (-1.508), het arrondissement Leuven (-1.427) en het arrondissement Antwerpen (-665). Uit dezelfde gegevens blijkt tenslotte dat West-Vlaanderen voor de buitenlandse bevolking tussen 20 en 34 jaar aantrekkelijk is. Het migratiesaldo ten opzichte van het buitenland bedraagt immers +1.425 personen in de periode 1993-2002.

¹ Dit cijfer wijkt omwille van statistische redenen enigszins af van de eerder geciteerde netto migratie van -7.668.

Brusselle Enterprises nv

Westendelaan 1, 8620 Nieuwpoort

Tel. 058/23.25.13

Fax 058/23.05.76

Aanneming van draai-, frees-, slijp- en kotterwerk,
zowel conventioneel als op CNC-machines
Vol- en halfautomatisch lassen